

**SOSIAALIALAN
AMMATTILAISTEN
NÄKEMYKSIÄ
TYÖNSÄ VAIKUTUKSISTA
JA TIEDOLLA
JOHTAMISESTA PÄIJÄT-
HÄMEEN
HYVINVOINTIALUEELLA**

Käytäntötutkimus – Sosiaalihuollon mittaripaja

4.2.2026

Anna Vihervaara, Taina Louko
ja Aino Akinyemi

SOSIAALIALAN
AMMATTILAISTEN
NÄKEMYKSIÄ
TYÖNSÄ VAIKUTUKSISTA
JA TIEDOLLA
JOHTAMISESTA PÄIJÄT-
HÄMEEN
HYVINVOINTIALUEELLA

Esittely ja tausta

- Taina Louko, Anna Vihervaara, Aino Akinyemi
- Toteutettu Helsingin yliopiston/Helsinki Practice Research Centre maisterivaiheen opiskelijoiden kanssa
- Päijät-Hämeen hyvinvointialueen toimiva käytäntötutkimus, joka pohjaa **Sosiaalialan tiekartta 2025** –kyselyyn. 103 vastaajaa. Tarkasteltu vaikuttavuuteen ja tiedolla johtamiseen liittyviä kysymyksiä.
- Tavoitteena on luoda tilannekuvaa ja tarjota tutkimuksen pohjalta esille tulleiden seikkojen valossa eväitä kehittää vaikuttavaa sosiaalityötä hyvinvointialueella

TEOREETTINEN TAUSTA

- Arkivaikuttavuus (Malmivaara & Smidth 2022) on vaikuttavuuden alakäsite ja tämän tutkimuksen teoreettinen viitekehys
 - Tiedon ja osaamisen hyödyntäminen arjen olosuhteissa
 - Arkivaikuttavuus on asiakastyön kokonaisuus – ei yksittäinen interventio tai yksittäisen työntekijän tekeminen
 - Arkivaikuttavuus teoreettisena viitekehyyksenä - käyttökelpoinen, kun pyritään optimoimaan arjen toimintaa ja sen kautta lisäämään mm. sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuutta ja kustannusvaikuttavuutta.

Vaikutukset suora hyöty tai haitta asiakkaalle →

Vaikuttavuus - Sosiaalityön interventiolla aikaan saatu pidempiaikainen muutos olosuhteissa

Tiedolla johtaminen - Saatavilla olevan tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisen kautta

Vertais-
kehittäminen

Suoriutuminen

Näyttöön perustuva toiminta

Osaaminen

TUTKIMUKSEN TULOKSET

- Puolet (50%) vastaajista raportoi, että heillä oli jonkinlaisia mittareita käytössä, joiden avulla he keräsivät tietoa työnsä vaikutuksista. **Vaikutusten arvioiminen ei kuitenkaan ollut systemaattista** tai kovin suunnitelmallista.
- Valtaosa vastaajista (82%) raportoi, **ettei heillä ollut riittävästi tietoa** käytettävissä tai he eivät osanneet sanoa oliko sitä riittävästi vaikutusten arvioimiseen
- Tietopuutokset liittyivät pääosin **tiedon keräämisen vähäisyyteen** tai **osaamisen puutteeseen**. Vaikutusten arviointia haastoivat **oikeiden mittarien puuttuminen, arvioinnin rakenteiden ja käytäntöjen puute, kiire sekä vaikeus mitata** sosiaalityössä aikaan saatua muutosta.
- **Tiedolla johtamisen toimivuutta omassa organisaatiossa kyseenalaistettiin**, mutta vastausten perusteella voitiin kuitenkin päätellä, että työntekijät **kaipaavat tiedolla johtamista** työnsä tueksi.

ARKIVAIKUTTAVUUDEN NELJÄ TASOA - ANALYYSI

Osaaminen

- Vaikutusten arvioinnin ja mittaamisen osaamisen vajeita
- Vaikuttavuuskäsite ja tiedolla johtaminen vieraita
- Tiedolla johtaminen tasaveroistaa asiakkaita kun osaaminen vaihtelee

Näyttöön perustuva toiminta

- Päätöksen teon ja työn tueksi kaivattiin tutkittua tietoa
- Vaikuttavuuden esiin tuomista tiedolla johtamisen avulla
- Helppous tärkeää

Suoriutuminen

- Asiakastiedon hyödyntäminen ei ole systemaattista
- Mitä ja miten vaikuttavuutta mitataan, onko se edes mahdollista?
- Mittareina käytettiin mm. asiakaspalautetta sekä asiakassuunnitelmia, tilastoja, asiakasmääriä ja vaativampiin palveluihin siirtymistä
- Mitataanko johdon toimesta väärinä asioita? (esim. numeeriset menetelmät)

Vertaiskehittäminen

- Vuoropuhelu nähtiin oleellisena
- Tietojärjestelmien yhtenäistäminen tärkeää

Vertais-
kehittäminen

Suoriutuminen

Näyttöön perustuva toiminta

Osaaminen

JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Vaikuttavuus näkyy strategiassa, mutta **ei** **työntekijöiden arjessa tai johtamisessa**
- Käytännön työtä tekevät **enemmän mukaan vaikuttavuuden arvioimisessa** ja tiedon tuotannossa
- Vaikuttavuuden toteen näyttämisen hyödyt:
 - Avaa sosiaalityötä **päätäjille**
 - Antaa työntekijöille **selkänokkaa** vaikeiden valintojen ja ratkaisujen äärellä
- **Systemaattisuus** tärkeää
- Tiedolla johtaminen on osa **vaikuttavuuden johtamista**
 - Johdolla, työntekijällä ja asiakkaalla **yhteneväinen käsitys** millaisia vaikutuksia työllä halutaan saada aikaan
 - Tietoa saadaan niin arjen työtä **dokumentoiden** ja **analysoiden** kuin **tutkimustiedon** ja **vertaiskehittämisen** avulla
- Mittaaminen lähtee **tavoitteiden** määrittelemisestä asiakassegmenttikohtaisesti

MUITA TYÖNTEKIJÖIDEN KEHITTÄMISEHDOTUKSIA (POIMINTOJA RAPORTISTA)

Tasaveroinen asiakastyö asiakkaalle

- Asiakastyön tasalaatuisuuteen tulisi pyrkiä. Asiakkaan saama päätös tulisi olla ennakoitavissa, eikä saisi olla riippuvainen päätöksen tekijästä.
- Lastensuojelussa sosiaalityöntekijöiden arvioinnin skaala on erään vastaajan mukaan valtava ja tarvitsee yhtenäistämistä.

Tieto työn tukena

- Eri tietolähteitä tulee hyödyntää monipuolisesti ja samanaikaisesti. Tiedonlähteinä mainittiin, tutkimukset, selvitykset, tilastot, indikaattorit sekä asiakkaiden ja henkilöstön kokemukset + taloudelliset vaikutukset
- Kaivataan lisää keskustelua ja pohdintaa työyhteisössä liittyen palveluihin ja niiden vaikuttavuuteen. Mikä tekee palvelusta vaikuttavan?
- Lastensuojelusta tuotiin esiin työntekijöiden tarve saada lisää koulutusta palvelutarpeen arviointiin, erityisesti liittyen perhe-elämän ilmiöiden ymmärtämiseen. Erityisesti tutkimus- ja tilastotietoa kaivataan lisää. Kokemustieto myös tärkeää
- Tiedon rooli ja sen merkitys sosiaalityön vaikuttavuudessa selväksi työntekijöille

Asiakkaiden äänen kuuluminen

- Asiakaskokemuksia pidetään tärkeinä vaikuttavuuden arvioimisessa sekä tiedolla johtamisessa. Asiakastiedon hyödyntämisen tulisi olla systemaattista.
- Asiakastietojärjestelmän toivottiin auttavan ja tukevan työnteossa, siltä toivottiin selkeyttä ja helppokäyttöisyyttä, jotta tieto olisi helposti löydettävissä ja hyödynnettävissä
- Mittareita kaivattiin (vaikutusten seuranta)

Tiedolla johtaminen

- Tiedolla johtamista tulee kehittää ja sen tulisi muovautua toimiviksi arjen käytännöiksi. Kerättyä tietoa tulisi aktiivisesti hyödyntää
- Ajantasainen tieto tärkeää. Tieto ei saa vanhentua ennen kuin tieto saadaan hyötykäyttöön asiakastyössä.
- Tietojärjestelmien yhteensopimattomuus vaikeuttaa tiedon kokoamista.

KIITOS!

